

živote. Upravo je briga za druge oznaka toga kako su se oni odnosili jedni prema drugima. Autor naglašava da se *Didahe*, nasuprot Novom zavjetu, isključivo bavi horizontalom, međuljudskim odnosima. „U *Didahe* ne postoji razlika između Evanđelja i socijalnog Evanđelja. Tu se radi samo o življenju Evanđelja”, zaključuje Jonesov prijatelj, kamiondžija Frank (str. 86).

Šesto poglavlje tiče se života zajednice u pozadini *Didahe*. Autor ovdje istražuje njihova pravila prehrane, krštenja, molitvi i postova, Euharistije i primanja gostiju. Poruka *Didahe* da činimo što možemo u pitanjima poput krštenja i hrane ističe se kao posebno poučna za Crkvu. Jones vjeruje da bi bilo manje shizmi u povijesti Crkve oko ovih i sličnih pitanja da je Crkva obratila pažnju na ovaj savjet.

Posljednje poglavlje bavi se apokaliptičkim učenjem u *Didahe*. Autor ističe da je zajednica u pozadini *Didahe* čekala Isusov povratak, ali nije bila opsjednuta time.

Tony Jones se dobro pripremio za diskusiju na temu *Didahe*. Udružio je svoje teološke vještine i interes za nove crkvene pokrete kako bi doveo ovaj drevni i često previđen spis natrag pod svjetlo kršćanske duhovnosti. Tema je više nego pravovremena, s obzirom na to da postoje mnoge lekcije koje današnji kršćani trebaju naučiti od svoje rane braće i sestara. Knjiga će sigurno privući i inspirirati sve one koji čeznu zaviriti, iskusiti i prakticirati kršćanstvo onako su to činili Isusovi najraniji sljedbenici.

Matina Čaran

Bevere John

Đavolov mamac: Živjeti slobodno od smrtonosne zamke povrede

Beograd, SYLOAM, 2009., 182. str. (hrvatsko izdanje)

John Bevere, podrijetlom iz Colorada, rođen je 2. lipnja 1959. i autor je brojnih knjiga raznih kršćanskih i biblijskih tema. Suradnik je na televizijskom programu *The Messenger* koji se emitira u 216 zemalja. Zajedno sa suprugom Lisom, koja je također autorica brojnih knjiga, osnovao je 1990. godine službu Messenger International, koja ima urede u Coloradu (SAD), Australiji i Ujedinjenom Kraljevstvu. Danas žive, zajedno sa svoja četiri sina, u Colorado Springsu.

Knjiga *Đavolov mamac* predstavlja djelo kroz koje Bevere želi potaknuti čitatelje da produbljuju svoj osobni odnos s Bogom te da shvate smisao i postojanje vječnosti. Autor želi, kroz teme koje obrađuje u knjizi, ukazati na postojanje zamke koju Sotona koristi kako bi vjernike udaljio od Boga te nakon toga iščupao iz ruku Božjih i Njegove volje.

Knjiga se sastoji, uz Predgovor, Uvod i Epilog, od 14 poglavlja: Ja, povrijeđen/povrijeđena, Velika povreda, Kako mi se to moglo dogoditi?, Oče moj, oče moj!, Kako se rađaju duhovne lualice, Bježanje od stvarnosti, Pravi temelj, Sve što se može protresti bit će protreseno, Stijena sablazni, Da ih ne uvrijedimo, Opraštanje: Tko ne daje – ne prima, Osveta-zamka, Bijeg iz zamke i Cilj: pomirenje.

Bevere ističe na više mjesta u knjizi kako je glavni cilj Sotone povrijediti, što većina ljudi to ne uviđa i ostaje zarobljeno tim mamcem. Potreba na koju ukazuje autor je suočavanje s povredom. Način na koji će se pristupiti rješavanju tog problema imat će utjecaj na odnos s drugim ljudima, ali i s Bogom. Odgovor će odrediti budućnost, ističe Bevere.

Autor potiče čitatelja da razmišlja, ali i pronalazi odgovore na pitanja koja često u životu izgledaju, ili jesu, teška, poput: Zašto moram pričati “svoju” stranu priče?, Zašto se boriti protiv misli sumnje ili nepovjerenja?, Što mi je činiti kako bih prestao/la nabrajati prošle povrede? i Kako ponovno vratiti povjerenje nakon što me je netko duboko povrijedio?

Sadržaj ove knjige pomaže čitatelju da uvidi kako se odmaknuti i udaljiti od “zamke povreda” i kako ojačati i biti slobodan od povrede te imati odnos s Bogom bez ikakvih prepreka.

Kako se suočiti s povredama koje nam se događaju svakodnevno? Kako se postaviti, kako reagirati? S jedne strane, velika su očekivanja, ali često se u životu stvaraju zidovi zaštite. Kako se onda postaviti, što napraviti? Kako to utječe na odnos s drugim ljudima, ali i na odnos s Bogom, pitanja su koja postavlja autor knjige.

Bevere donosi i primjere i iskustva pojedinih biblijskih likova, kao što je npr. Josip iz Starog zavjeta, kada mu je san postao noćna mora (zapisano u Knjizi Postanka). I kroz taj primjer, kao i brojna iskustva biblijskih likova, autor naglašava kako je, u trenucima kada je osoba povrijeđena, tanka granica između ljubavi i mržnje.

Kao što autor navodi primjer odnosa kralja Šaula i Davida (zapisano u Prvoj knjizi Samuelovoj), uvijek ostaje pitanje tko će se osvetiti – čine li to ljudi sami ili se osveta prepušta Bogu. Jedna od opasnosti na koju ukazuje autor je trenutak da se, kada se nastoji stvar preuzeti u svoje ruke, postaje duhovni lualica.

Gdje je zapravo onda, pita se autor, naš temelj u životu? Na kakvim temeljima se gradi život? Nastoji li se pobjeći od stvarnosti tako da se prebacuje odgovornost na druge, na ljude oko sebe? Dokle je u stanju ići ponos? Bevere naglašava potrebu da se gradi osobni život na otkrivenju Božje riječi, na mudrosti čiji je temelj Bog, a ne osobna mudrost. Samo tako, ističe autor, moći će se služiti Bogu i to ne zbog onog što On može učiniti za nas, nego zbog onog što je On već učinio, ali i zbog onog što On jest.

Kako ostvariti to stanje i odnos? Kako ostati slobodan od povrede i ne padati

pod teretom „žrtve“? Bevere ukazuje na biblijsko načelo davanja i primanja. Ističe primjer Isus Krista koji je govorio: „Da, ako vi oprostite ljudima njihove pogreške, oprostit će i vama vaš otac nebeski. Ako li vi ne oprostite ljudima njihovih pogrešaka, ni vaš Otac neće vam oprostiti vaših“ (Mt 6,14-15).

Autor jasno ukazuje na potrebu da se daje, ali i da se prima i to opraštanje. Na trenutak se, čitatelju, zamisli - koliko bismo željeli da nama Bog oprostí naše grijehé onako kako smo mi oprostili onima koji su nas povrijedili. Duhovni rast, kako navodi autor, usko je povezan s procesom opraštanja. Činjenica je kako je upravo osveta Sotonina zamka.

Bevere navodi tri osnovne stvari u svezi s opraštanjem, kao lekciju za vjernike, a odnose se na potrebu opraštanja (vidi Evanđelje po Mateju 18 poglavlje). Kao prvo, onaj sluga koji nije oprostio bio je predan na muke; drugo, bio je dužan platiti svoj neplaćeni dug; i treće, Bog će učiniti isto sa svakim vjernikom koji ne oprostí uvredu iz dubine svog srca, bez obzira na veličinu boli ili povrede.

Cilj je pomirenje. Kao što ističe autor, citirajući biblijski tekst: „budite u miru sa svima“ i „blago mirotvorcima, jer će se zvati sinovi Božji“. Tako ćemo moći vidjeti svoje stvarno stanje i usmjeriti pogled prema pravom lijeku.

Autor knjigom *Đavolov mamac* hrabri čitatelje na potrebu za molitvom, molitvom opraštenja, opraštenja prema ljudima koji su ih povrijedili. Ne nudi instant tablete, nego nudi proces izgradnje mirnog i snažnog srca. Samo na takav način osoba će biti u stanju ostvariti osobnu pobjedu.

„Onomu koji vas može očuvati od pada i postaviti neporočne i razdragane pred njegovom slavom, jedinome Bogu koji nas je spasio po Isusu Kristu, našem Gospodinu slava, veličanstvenost, vlast i moć, kako prije svakog vremena, tako i sada i u sve vijeké! Amen“ (Judina poslanica 24.25).

Robert Bogešić